

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT ROMMEHED": 1977-12-19 SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT ROMMEHED"

*****

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten

BESLUT
1977-12-19 11.111-4003-74 (2081)

BILDANDE AV NATURRESERVAT I BORLÄNGE KOMMUN

BESKRIVNING AV RESERVATET

Benämning: Rommehed
Kommun: Borlänge
Socken: Stora Tuna
Fastighet: Norr Romme 13:5
Lägesbeskrivning: Ekonomisk karta 13F 0f. Läge i rikets nät: X=6702, Y=1483. Rommehed ligger knappt 3 km sydost om Stora Tuna kyrka.
Gränser: Reservatsgränser följer vägar, stängsel och fastighetsgränser utom i öster där gränsen utgörs av en rak förlängning av en fastighetsgräns. Se bifogad karta.
Areal: 6 ha
Förvaltare: Domänverket i samråd med fortifikationsförvaltningen och Borlänge kommun.
Ägarkategori: Staten.

GRUND FÖR BESLUTET

På Rommeheds gamla exercisfält har samspelet mellan lokalklimat, jordarter och långvarigt trampslitage bildat en unik naturtyp, en sandstäpp med förekomst av sydliga växt- och djurarter med specifika biotopkrav. Syftet med naturreservatet är att förhindra markanvändning som minskar dessa värden samt att underlätta vård och skötsel av området. Exercisfältet är värdefullt också som kulturminnesmärke.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 8 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE INSKRÄNKNING I MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES RÄTT ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHET INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- uppföra helt ny byggnad
- anlägga väg eller parkeringsplats
- schakta, spränga, gräva eller fylla ut annat än för reparation och underhåll av ledningar och uppsättning av tillfälligt stängsel
- anordna upplag annat än tillfälligt
- hantera motorbränslen eller smörjmedel
- använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel
- plantera, så eller bevattna
- salta, sanda, grusa eller asfaltera
- snöploga så att marken blottläggs.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- framföra motordrivet fordon annat än vad som framgår under motortrafik i skötselplanen
- parkera bil annat än vad som framgår under bilparkering i skötselplanen
- anordna hästsporttävlingar, utställningar eller andra större arrangemang.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER ENLIGT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTAGA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författ-

ningar skall förbud gälla att

- framföra motordrivet fordon annat än bil, motorcykel eller moped på de körvägar som markerats på kartan till detta beslut
- parkera bil annat än på delområde C, som markerats på kartan till detta beslut.

D. BESTÄMMELSER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH FÖRVALTNING

- Syftet med vården och förvaltningen
Reservatet skall vårdas och förvaltas så att nuvarande naturtyp i möjligaste mån bibehålles.
- Skötselplan
Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att bifogade plan härmed fastställs.
- Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.
- Förvaltare
Reservatet skall förvaltas av domänverket efter samråd med fortifikationsförvaltningen och Borlänge kommun.
- Samråd
Samråd skall vid förvaltningen fortlöpande äga rum med berörda myndigheter och skötselområdet.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövdingens ställföreträdande Åke Etsare jämte ledamöterna Per-Erik Aarnseth, Börje Andersson, Sven Bergström, Bertil Dahln, Emil Ericson, Bertil Helldin, Bo Hellsten, Birgit Hjalmarsson, Rune Karlsson, Torris Lars Larsson, Bengt Nylund, Nils Steiving och Anna-Lena Winge.

I den slutliga handläggningen deltog även länsarkitekt Nils Nyberg, förste länsassessor Stig Holback, naturvårdsdirektör Carl Sundt, överlantmätare Karl-Gustaf Kjellman, länsantikvarie Bengt Åkerlund och byrådirektör Björn Ströberg, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet, se bilaga.

Åke Etsare

Björn Ströberg

Bilagor:
Besvärshänvisning form 6 a
Skötselplan, Rommehed
Kartor, 2 st

*****

NATURRESERVAT

SKÖTSELPLAN ROMMEHED

Länsstyrelsen i Kopparbergs län

INNEHÅLL

INLEDNING

MÅLSÄTTNING

FÖRUTSÄTTNINGAR

DISPOSITIONSDEL

FRITT TILLTRÄDE

MOTORTRAFIK

BILPARKERING

TRAVBANA

FOTBOLLSPLAN

INFORMATIONSTAVLOR

DELOMRÅDE A

DELOMRÅDE B

DELOMRÅDE C

SKÖTSELDEL

HELA OMRÅDET

SKÖTSELOMRÅDE A1

SKÖTSELOMRÅDE A2

SKÖTSELOMRÅDE A3

SKÖTSELOMRÅDE B4

SKÖTSELOMRÅDE B5

SKÖTSELOMRÅDE C6

SKÖTSELOMRÅDE C7

KARTOR

KOSTNADSPLAN

INLEDNING

Rommehed är beläget ca 3 km sydost om Stora Tuna kyrka. Naturreseptatet omfattar 6 ha. Förvaltare för reservatet är Domänverket i samråd med Fortifikationsförvaltningen och Borlänge kommun.

Föreliggande skötselplan, som gäller tills vidare, omfattar en dispositions- och en skötsedel och utgör ett koncentrat och en vidareutveckling av det förslag som upprättats av Lars Kers och publicerats i länsstyrelsens Meddelande 1977:1 angående Rommehed. Där redovisas ytterligare fakta, resonemang och motiv som ligger till grund för skötselplanen.

Området har indelats i tre delområden (A, B, C). Dessa motsvarar naturliga enheter vad beträffar slitagetryck, utnyttjande och vegetation. Delområdena har i sin tur uppdelats i sju skötselområden (A:1 - C:7). Se bifogad karta.

Skötselplanen baseras på det aktuella slitagetrycket 1976.

Allmänt kan sägas att någon större förändring från områdets nuvarande disposition inte är aktuell. Inte heller är det aktuellt med några omfattande och kostnadskrävande skötselåtgärder. En noggrann kontroll av utvecklingen är däremot nödvändig särskilt vad gäller förslitning och igenväxning eftersom området biologiska värde är beroende av ett rätt avvägt trampslitage.

MÅLSÄTTNING

Målsättningen för områdets disposition och skötsel är att

- bevara sandstappen med dess specifika växt- och djurarter
- bevara området fritt tillgängligt för allmänheten
- bevara det naturliga sambandet mellan lägerområdet och dess gamla exercisfält.

FÖRUTSÄTTNINGAR

De viktigare förutsättningarna för att områdets biologiska kvalité skall kunna bibehållas är att

- områdets nuvarande areal inte inskränks
- områdets nuvarande trädbevuxna arealer inte tillåts expandera

- områdets nuvarande gräsmarksvegetation och markförhållanden bevaras till typ och areal
- områdets vägnät inte förtätas
- området förblir obebyggt och att fasta och tillfälliga blockeringar av markytan inte tillåts
- området nuvarande funktion som en för allmänheten fritt tillgänglig areal bibehålls. Dessutom skall områdets hela yta vara tillgänglig
- området inte planeras som park eller på annan sätt omvandlas så att dess nuvarande karaktär av naturområde förändras
- området inte utsätts för bevattning eller kemikaliespridning
- området inte blir föremål för sådana aktiviteter som skulle resultera i ett alltför kraftigt slitage av gräsmarksytorna
- områdets besöksfrekvens inte avtas så markant att trampslitages reglerande funktion för vegetationens fortbestånd avtar eller upphör
- områdets i väster angränsande areal (begränsad av stängslet) inte förändrar sin nuvarande karaktär av öppen gräsmark fri från byggnader, träd och buskar.

DISPOSITIONSDEL

Fritt tillträde

Hela området skall vara fritt tillgängligt för allmänheten. Besöksfrekvensen får ej minska så att trampslitages reglerande funktion på vegetationen avtar eller upphör.

Motortrafik

Motortrafik förbjuds med följande undantag:

- 1) Tills vidare inget förbud mot att bil, motorcykel och moped framförs på de körvägar som markerats på bifogad karta.
- 2) Militär trafik (gäller dock ej bandfordon).
- 3) Viss trafik i samband med utställningar och andra större arrangemang efter länsstyrelsens tillstånd.
- 4) Vid områdets skötsel.
- 5) Vid snöröjning.

Bilparkering

Bilparkering förbjuds med följande undantag:

- 1) Tills vidare inget förbud mot bilparkering på delområde C som markerats på bifogad karta.
- 2) Viss parkering vid utställningar och andra större arrangemang efter länsstyrelsens tillstånd.
- 3) Militär parkering.

Travbana

Travbanan är numera föga använd. Något förbud att använda banan behövs inte för närvarande men kan bli aktuellt om utnyttjandet ökar. På lång sikt bör banan avvecklas.

Fotbollsplan

En nyligen markerad fotbollsplan finns på det öppna området i väster. Planen tillåts tills vidare om vissa krav kan uppfyllas. Dessa krav kan sammanfattas sålunda.

- Planen förskjuts något mot väster så att den helt kommer att falla väster om den körväg som löper diagonalt över fältet.
- Planen används endast vid vissa tillfällen under våren.
- Målburar (eller målstolpar) tas bort sedan användningen av planen upphört för säsongen.
- Ytterligare sandning av markyta, avsedd för fotbollsplan, stoppas.
- Snöröjning av planen får inte göras så att marken blottläggs utan en snöskorpa skall lämnas.
- Användningen av planen får inte förorsaka menlig uppslitning av vegetationen och jordprofilen.
- Kontroll av förslitningsgraden bör göras av länsstyrelsen efter första säsongen.
- Iaktas ingen allvarlig skada kan området få utnyttjas ytterligare år (följt av kontroll).
- Skulle menlig skada på området konstateras kan följande alternativ övervägas.
  1. Fotbollsplanen förläggs vissa år på gräsmarken i öster, vissa år på det tidigare använda delområdet i väster. Genom att planen cirkuleras inom området kommer en tidigare yta att kunna självläka mellan slitageperioderna. Exakt samma yta bör dock inte utnyttjas efter ett uppehåll. Effekten kontrolleras.
  2. Planen flyttas helt från området.
- En användning av området som fotbollsplan kan visa sig ha ett värde för områdets slitage varför en temporär användning kan tillåtas. Viktigt att kontroll utförs och att direktiven efterlevs.

Informationstavlor

En informationstavla bör placeras på delområde B vid vägen i norr och en informationstavla vid vägmötet nära Sterners anläggning. Se karta.

Delområde A

Öppen gräsmark utan träd och buskar. Ytan något högre belägen än B och C. Mest frekventerad del av området. Viktigaste körvägarna här. Delområdet bör även i fortsättningen få dis-

poneras av allmänheten för tillfälliga aktiviteter. Förutsättningen är att det inte strider mot naturskyddets målsättning. Större arrangemang dirigeras i första hand hit.

Delområde B

Större delen trädbevuxen mark. Avskärmar A från C. Föga frekventerad areal. Ingen ändring av nuvarande disponering.

Delområde C

Öppen gräsmark som kantas av trädbevuxna arealer. Mindre frekventerad areal än A. Tillfällig, men livligt använd parkeringsplats längst i norr. Ingen ändring av nuvarande disponering aktuell förutom det att parkeringen förbjuds.

SKÖTSELPLAN

HELA OMRÅDET

Beskrivning

Hittills har områdets skötsel till största delen skett genom den nötning som besökare åstadkommit. Åtminstone under hösten 1976 har dock vissa gräsområdet avslagits, främst A:1, men även delar av A:2 och A:3. Inom delområde C hade ett mindre uppslag av asp på den öppna gräsmarksytan slagits av.

En dirigerad av allmänhetens aktiviteter skulle kunna tjäna som ett medel att sköta området. Några omfattande och kostnadskrävande skötselåtgärder är inte aktuella.

Målsättning

Målsättningen för områdets disposition och skötsel är att

- bevara sandställen med dess specifika växt- och djurarter
- bevara området fritt tillgängligt för allmänheten
- bevara det naturliga sambandet mellan lägerområdet och dess gamla exercisfält.

Åtgärder

Engångsåtgärd: Lösa block och stenar som lagts på gräsmarksytor avlägsnas från området. En informationstavla placeras utanför reservatet vid vägmötet nära Sterners anläggning.

Se karta.

Underhållsåtgärd: -

DELOMRÅDE A

Utgör det centrala området för olika aktiviteter. Mest frekventerat delområde. Områdets mest skyddsvärda gräsmarksvegetation (med *Disciseda* och *Dasypoda hirtipes*) koncentrerad hit. Utsikten från vägen i norr når tvärs över A och det angränsande flygsandsområdet bort mot Tunaslättens höga randberg i söder. Den fria utsikten värdefull i landskapsbilden. Fast anläggning: flaggstång längs vägen i norr (bevaras).

Skötselområde A:1

Beskrivning

Området närmast staketet. Högt gräs med uppslag av björk och aspely. Den högvuxna gräsvegetationen avslagen hösten 1976, liksom inom angränsande areal på andra sidan staketet.

Målsättning

Bevara området som öppen gräsmark och förhindra all förbuskning både med hänsyn till gräsmarksvegetationen och landskapsbilden.

Åtgärder

Engångsåtgärd: En sandlåda och ett bildäck nära staketet mot Sterners gräns avlägsnas.

Underhållsåtgärd: Den högvuxna vegetationen skall slås vid behov, vilket kan innebära en gång varje år eller med några få års mellanrum. Slåttern bör ske i juli eller augusti med motorgräsklippare.

Skötselområde A:2

Beskrivning

Lågt gräs. Varierande trampslitage.

Målsättning

Bevara ett lämpligt trampslitage. Inom arealens mest perifera del d v s i söder och sydväst är ett ökat trampslitage önskvärt.

Åtgärder:

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Eventuella större arrangemang dirigeras hit, helst med koncentration i söder och sydväst. Den nyanlagda vårfotbollsplanen bör förskjutas så att den faller inom A:2 (från A:3). Planen läggs så långt som möjligt från den diagonala körvägens sträckning.

Skötselområde A:3

Beskrivning

Öppen gräsmark av lågt gräs. Flitigt trampad. Kraftigt söndernött av biltrafik längst i norr. Innehåller huvudparten av områdets mest skyddsvärda vegetation (med *Disciseda* och *Dasypoda hirtipes*).

Målsättning

Bevara förutsättningarna för den värdefulla vegetationen.

Åtgärder

Engångsåtgärder: -

Underhållsåtgärd: Avslagning av gräsvegetationen troligen onödig, men kan vid behov tillåtas i nordväst. Inga större arrangemang förläggs hit tills vidare. Om sådana i stället lokaliseras till de perifera delarna av A:2 kommer de passerandes trampslitage på A:3 att blir rätt avvägt.

DELOMRÅDE B

En låg åsliknande jordvall utsträckt mot norr från flygstationen. Bevuxen med björk och tall. Bildar en träridå mellan A och C. Områdets minst frekventerade areal.

Skötselområde B:4

Beskrivning

Gräsbevuxen mark utanför skogsremsan.

Målsättning

Bevara området som öppen gräsmark och förhindra all förbuskning.

Åtgärder

Engångsåtgärd: Uppsättning av en informationstavla vid vägen i norra delen.

Underhållsåtgärd: Området slås en gång per år eller med några få års mellanrum.

Skötselområde B:5

Beskrivning

Skogbevuxen areal. Norra delen ett rent björkbestånd (unga exemplar). I södra delen ingår några få tallar.

Målsättning

Skogen kan behållas tills vidare men får ej expandera. Ett borttagande av björkridån är visserligen önskvärt men inte speciellt aktuellt med nuvarande trampslitage.

Åtgärder

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Eventuellt uppslag av lövsly hålls borta.

DELOMRÅDE C

Gräsmarksyta som kantas av trädbevuxen mark. Gräsmarken mindre frekventerad än inom A.

Skötselområde C:6

Beskrivning

Gräsmark. Det starkaste slitaget närmast vägen i norr.

Målsättning

Bevara området som öppen gräsmark och genom lämplig skötsel bevara och förbättra förutsättningarna för den stäppbetonade vegetationen.

Åtgärder

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Den högvuxna gräsvegetationen slås varje år.

Skötselområde C:7

Beskrivning

Ett glest björkbevuxet område längs gamla Stockholmsvägen.

Målsättning

Behålla ett glest björkbestånd.

Åtgärder

Engångsåtgärd: -

Underhållsåtgärd: Uppslag av lövsly tas bort och hindras från att växa in mot väster. Vid behov bör den högvuxna gräsvegetationen slås av.

KOSTNADSPLAN FÖR NATURRESERVATET ROMMEHED

Engångsåtgärd	Underhållsåtgärd	Material-
antal dagsv.	antal dagsv./år	kostnad kr

Borttagning av en sandlåda, ett bil- däck, lösa block och stenar m.m. som placerats dit.	2	
---	---	--

Uppsättning av

två informations-			
tavlor.		1	100
Röjning.		1	
Slätter.		1	
Summa	3	2	100